

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologie vizuală

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Literatură universală și comparată (în limba maghiară)
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antropologie vizuală (în limba maghiară)				Codul disciplinei	LLT3209
2.2. Titularul activităților de curs			Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar				
2.3. Titularul activităților de seminar			Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar				
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				42	
3.8. Total ore pe semestru				70	
3.9. Numărul de credite				3	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă	

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale / esențiale	<ul style="list-style-type: none"> efectuează cercetare științifică gestionează date în domeniul cercetării scrie publicații științifice promovează inovarea deschisă în cercetare asigură managementul de proiect Diseminează rezultatele în rândul comunității științifice gestionează cunoștințele în vederea unui impact strategic aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare aplică metode științifice Promovează implicarea publicului în cercetare desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> da dovada de inițiativă • respecta angajamente • își asuma responsabilitatea • gândește rapid • da dovada de auto-reflecție • da dovada de curiozitate • abordează provocările în mod pozitiv • gândește analitic • respecta diversitatea valorilor și a normelor culturale • face față incertitudinii • se adresează unui public • lucrează în echipe • arată încredere • demonstrează loialitate • arată empatie • face față stresului • lucrează eficient • gândește critic • apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice • da dovada de dorință de învățare • identifică probleme • efectuează căutări pe internet • da dovada de competență interculturală • lucrează independent • gândește în mod creativ •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul interpretează comunicarea vizuală ca și un fenomen socio-cultural. Pornind de la bazele perceptuale și cognitive ale privirii se ajunge la trăsăturile ele care țin de diferite contexte sociale istorice și culturale. Se discută transformarea istorică a percepției vizuale, schimbarea valorii de adevăr a imaginii în diferite epoci istorice. Procesul de comunicare vizuală este analizat mai încolo ca și o formă a interacțiunii interpersonale, luând în considerare rolurile sociale ale subiecților, astfel și raporturile de putere existând între ele. În sfârșit se ajunge la interpretarea imaginii ca și construcții sociale, alcătuind discursuri vizuale reprezentative societății.
---------------------------------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Conștientizarea și interpretarea contextului cultural și social ale interacțiunilor vizuale• Analogii și diferențe între interacțiunile vizuale cotidiene și comunicarea prin noile medii tehnologice• Interpretarea mediilor vizuale noi ca reprezentări sociale• Cunoașterea și aplicarea unor metode de analiză vizuală (semiotică, iconografie, analiză de conținut, de discurs)
----------------------------------	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Actul vizual, proces fiziologic și cultural. Bazele perceptuale ale privirii. Văzul ca proces cognitiv. Ce e comunicarea vizuală.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
2. Introducere în analiza semiotică	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
3. Mediul imaginii. Imaginea mentală și cea fizică. Imagini ai noi tehnologii. Semnificațiile sociale a fotografiei Transformarea comportamentului social legată de apariția tehnologiilor noi și ale mediilor vizuale noi	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
4. Introducere în teoria lui Roland Barthes despre actul fotografierii	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
5. Actul privirii ca interacțiune. Condiția socială a interacțiunii vizuale. Comunicația vizuală ca interacțiune interpersonală. Actul fotografierii ca referință imaginii. Poziționarea privitorului	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
6. Introducere în iconografie (pe baza teoriei lui Erwin Panofsky)	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
7. Teoria reprezentării. Reprezentarea vizuală. Construcția imaginilor sociale identitare. Reprezentarea sinelui (autoreprezentarea) și reprezentarea a celuilalt (heteroreprezentare)	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
8. Introducere în analiza vizuală de conținut	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
9. Imaginea ca și construct social. Construcția imaginii. Duplicitatea imaginii: indexicitate și construcție	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
10. Introducere în analiza de discurs vizual	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
11. Imagine și adevăr. Transformarea istorică a percepției vizuale. Schimbarea valorii de adevăr a imaginii în diferite epoci istorice. Spectacolul și modernitatea. Stereotipurile vizuale	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
12. Introducere în analiza de discurs vizual instituțional	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
13. Priviri instituționalizate. Supravegherea ca și control social. Privirea obiectivantă. Subiectul și obiectul privirii. Privirea „etnografică” autoritară. Regimul scopic	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	

14. Practica analizei discursului vizual	Expunere, explicație, discuții, activități interactive.	
Bibliografie <p>ARNHEIM, Rudolf 1979 <i>A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája</i> (Új változat) Fordította Szili József és Tellér Gyula. Gondolat. Budapest</p> <p>ASKEW, Kelly 2002 Introduction. In: <i>The Anthropology of Media. A Reader</i>, eds. Kelly Askew&Richard r. Wilk, Blackwell Publishers, 1-13.</p> <p>BALOGH Jenő 1990 <i>A vizuális ítélet lélektani, pedagógiai módszertani megközelítésben</i>. Akadémiai kiadó, Budapest</p> <p>BANKS, Marcus 2001 <i>Visual Methods in Social Research</i>. Sage</p> <p>BARTHES, Roland 1985 <i>A világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról</i>. Fordította: Ferch Magda. Európa Könyvkiadó. Budapest (1980 <i>La chambre claire. Note sur la photographie</i>. Éditions du Seuil)</p> <p>BELTING, Hans 2003 Címer és portré. A test két médiuma. In: <i>Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok</i>. Kijarat Kiadó, Budapest. 133-163. Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben. Apertúra. Filméleti és filmtörténeti szakfolyóirat http://apertura.hu/2008/osz/belting (2012. szeptember)</p> <p>BLACK, Max 1982 A reprezentáció természete. In: Horányi Özséb (szerk.) <i>A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok</i>, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 80-99.</p> <p>BLASKÓ Ágnes – MARGITHÁZI Beja, szerk. 2010 <i>Vizuális kommunikáció. Szöveggyűjtemény</i>. Typotex, Budapest</p> <p>BOURDIEU, Pierre 1982 A fénykép társadalmi definíciója, In: HORÁNYI Özséb (szerk.): <i>A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok</i>, Budapest, 226-244.</p> <p>BRIGGS, Asa – BURKE, Peter 2004 <i>A média társadalomtörténete Gutenbergtől az internetig</i>. Bp. Napvilág Kiadó</p> <p>BURKE, Peter 1999 <i>Az olasz reneszánsz</i>. Osiris</p> <p>DOY, Gen 1995 Women, Class and Photography: the Paris Commune of 1871. In: <i>Seeing and Consciousness. Women, Class and Representation</i>. Berg Publishers Ltd UK. 82-106.</p> <p>EVANS, Jessica – HALL, Stuart (eds.) 1999 <i>Visual Culture: The Reader</i>. Sage</p> <p>GOMBRICH, E. H. 1972 <i>Művészet és illúzió. A képi ábrázolás pszichológiája</i>, Gondolat, Budapest</p> <p>GREGORY Richard L. 1973 <i>Az értelmes szem</i>. Fordította Székely András. Gondolat. Budapest</p> <p>HALL, Stuart (ed. by) 1997 <i>Representation. Cultural Representations and Signifying Practices</i>, Sage, The Open University</p> <p>HALMER dr. Nikolaus 1988 A szubjektum decentralálása: Jacques Lacan. <i>Bevezetés a filozófiába</i>, ed. Fürst, Maria. ELTE és IKON (141-142.)</p> <p>HORÁNYI Özséb 2003 Bevezetés. In: Uő (szerk.) <i>A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok a képek logikájából</i>, 2. módosított kiadás, Typotex, Budapest, 9-21.</p> <p>KOVÁCS Éva - ORBÁN Jolán - KASZNÁR Veronika (szerk.) 2009 <i>Látás, tekintet, pillantás. A megfigyelő lehetőségei</i>. Gondolat Kiadó, PTE BTK</p>		

KÖNCZEI Csilla

2009 A borica rituális eszközeinek képi használata. In: *Kulturális identitás, rítus és reprezentáció a Brassó megyei Háromfaluban. A borica*, Kriterion, Kolozsvár. 95-103.

2009 *Kulturális identitás, rítus és reprezentáció a Brassó megyei Háromfaluban. A borica*, Kriterion, Kolozsvár (Bevezetés. A társadalmi reprezentációról, A háromfalusi magyarok kulturális (ön)meghatározásai)

2006 Filmkép és valóság (33-38.), Kép és referencia (52-23, 59-60), Kép és igazság (70-73), A dokumentumfilm, mint médium. (83-94.) In: *Valóság – mozi – társadalom. Bevezetés a dokumentumfilm antropológiájába*. Egyetemi jegyzet. Desiré, Cluj-Kolozsvár

2006 A dokumentumfilm, mint társadalmi reprezentáció. In: *Valóság – mozi – társadalom. Bevezetés a dokumentumfilm antropológiájába*. Egyetemi jegyzet. Desiré, Cluj-Kolozsvár. 120-126.

1999 Despre constituirea iluziei de autenticitate în filmul documentar. *Caietele Tranziției*. Revista Institutului de Studii Posttotalitare și a Institutului de Antropologie Culturală. Cluj. (233-234.)

KUNT Ernő

1987 Vizuális folklór – vizuális antropológia. In: *Népi kultúra – Népi társadalom*. Akadémiai, MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest

KUNT Ernő

1995 *Fotóantropológia. Fényképezés és kultúrakutatás*. Miskolc-Budapest, 1995

LINCOLN, Bruce

1992 *Discourse and the Construction of Society. Comparative Studies of Myth, Ritual, and Classification*. New York, Oxford. Oxford University Press

LACAN, Jaques

The split between the eye and the gaze. In: *The four fundamental concepts of psycho-analysis*. Ed by Jaques-Alain Miller. London. The Hogarth Press 1977. 67-78.

LACAN, Jaques

What is a picture? In: *The four fundamental concepts of psycho-analysis*. Ed by Jaques-Alain Miller. London. The Hogarth Press 1977. 105-119.

McLUHAN, Marshall

2002 The Medium is the Message. In: *The Anthropology of Media. A Reader*, eds. Kelly Askew & Richard r. Wilk, Blackwell Publishers, 18-26.

2001 A Gutenberg-galaxis. A tipográfiai ember létrejötte. Budapest, Trezor Kiadó (The Gutenberg Galaxy. The Making of Typographic Man. University of Toronto Press, 1962)

McLUHAN, Marshall

1964 Understanding media. The extensions of man. Routledge Classics, London and New York

MERLEAU-PONTY, Maurice

1993 A látható és a láthatatlan. *Kép-Képiség*. Atheneum 1993/4. I. kötet. szerk. Bacsó Béla. T-Twins Kiadó

MIKLÓS Pál

1979 *Vizuális kultúra*. Magvető Könyvkiadó

NELSON, Robert S. Nelson (editor)

2000 *Visuality Before and Beyond the Renaissance. Seeing as Others Saw*. University of Chicago. Cambridge University Press

PETERNÁK Miklós

1993 *Új képfajtákról*. Balassi Kiadó, Budapest. 41-85.

PLÁJÁS Ildikó Zonga

2006 Az erdélyi dokumentumfilmek gyerek-reprezentációjának vizuális antropológiai elemzése. In: Jakab Albert Zsolt – Szabó Á. Tőhötöm (szerk.): *Lenyomatok 5. Fiatal kutatók a népi kultúráról*. (Kriza Könyvek, 27.) Kriza János Néprajzi Társaság. Kolozsvár. 157-179.

RADNÓTI Sándor

1994 A másolat. *Café Babel* 4. 14-32.

RÓKA Jolán

1994 A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben. *Jelkép. Kommunikáció, közvélemény, média*. 2. sz. 36-41.

RONY, Fatimah Tobing:
1996 Seeing Anthropology. Félix-Louis Regnault, the Narrative of Race, and the Performers at the Ethnographic Exposition. In: *The Third Eye. Race, Cinema and Ethnographic Spectacle*. Duke University Press. Durham and London. 21-43.

ROSE, Gillian
2001 *Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*. Sage Publications, London-Thousand Oaks-New Delhi.

SEARLE, John R.
2003 A képi reprezentáció. In: Horányi Özséb (szerk.) *A sokarcú kép*. Válogatott tanulmányok a képek logikájából, 2. módosított kiadás, Typotex, Budapest, 205-226

SILVERMAN, Kaja
2008 A tekintet. Kamera és szem. Metropolis. Pszichoanalízis és filmelmélet.
2008. 11. 03. | <http://www.metropolis.org.hu/?pid=16&aid=226>

SREBERNY-MOHAMMADI, Annabelle
2002 The Global and the Local in International Communications In: *The Anthropology of Media. A Reader*, ed. by Kelly Askew and Richard R. Wilk, Blackwell, 337-356.

TAGG, John
1999 Evidence, truth and order: a means of surveillance. In: *Visual culture: The Reader*. Ed by Jessica Evans and Stuart Hall. Sage London with the Open University. 244-273.

SONTAG, Susan
1981 *A fényképezésről*, Debrecen

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Introducere în metodologie	Explicarea planului de muncă, distribuirea sarcinilor	
Analiza vizuală semiotică	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza unui selfie	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza vizuală de conținut	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza iconografică	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza de discurs (1)	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Analiza de discurs (2)	Analiza imaginilor pe baza bibliografiei de specialitate, întrebări, discuții	
Bibliografie		
BARTHES, Roland		

- 2010 A kép retorikája. In: *Vizuális kommunikáció. Szöveggyűjtemény*. Szerk. BLASKÓ Ágnes – MARGITHÁZI Beja. Typotex, Budapest. 109-124.
- 1985 *A világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról*. Fordította: Ferch Magda. Európa Könyvkiadó. Budapest (1980 *La chambre claire. Note sur la photographie*. Éditions du Seuil)
- BUGLYA Sándor: *A film formanyelve (Fejezetek a film történetéből, 1 rész)*. Mozgókép szöveggyűjtemény. G – portál. <http://mediamania.gportal.hu/gindex.php?pg=27952054&nid=5944228> (2012. január)
- ECKEL, Julia – RUCHATZ, Jens – WIRTH, Sabine
- 2018 *Exploring the Selfie. Historical, Theoretical, and Analytical Approaches to Digital Self-Photography*. Palgrave MacMillan
- FÉJJA Sándor
- 1982 *Tizenöt filmlecke*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest
- HALL, Edward T.
- 1987 *Rejtett dimenziók*. Harmadik kiadás. Gondolat. Budapest. Fordította: Falvay Mihály
- HALL, Stuart (ed. by)
- 1997 *Representation. Cultural Representations and Signifying Practices*, Sage, The Open University (1. fejezet, 4-5-6. részek: **Discourse, power and the subject 41-54., Where is the subject 54-61., Conclusion: representation, meaning and language reconsidered 61-64.**)
- JOLY, Martine
- 1998 *Introducere în analiza imaginii*. (Introduction a l'analyse de l'image. Édition Nathan, Paris) Traducerea: Mihaela Mazilu. Editura All Educational S.A. București
- KÖNCZEI Csilla
- 2019 A vizuális médiumok testetlenné válása. In: *Aranymadár. Tanulmányok Tánzos Vilmos tiszteletére*, Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Editor: Zsolt Albert Jakab – Peti Lehel, pag. 503-512.
- 2017 Valóságképkészítés mint társadalmi interakció. *Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére*, Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Editor: Zsolt Albert Jakab – Vajda András, pag. 845-854.
- PANOFKY, Erwin
1984. *A jelentés a vizuális művészetekben*. Gondolat
- ROSE, Gillian
- 2001 Content analysis. Counting what you (think you) see. In: *Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*. Sage 2001. 54-68.
- ROSE, Gillian
- 2010 Tartalomelemzés – megszámoljuk, amit lát(ni vélünk). In: *Vizuális kommunikáció. Szöveggyűjtemény*. Szerk. BLASKÓ Ágnes – MARGITHÁZI Beja. Typotex, Budapest. 109-124.
- ROSE, Gillian
- 2001 Text, intertextuality and context. In: *Visual Methodologies, An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*, Sage Publications, London-Thousand Oaks-New Delhi. 135-163. (3.2 Finding your sources: iconography 144-149.)
- 2001 Insitutions and ways of seeing. Discourse analysis II. In: *Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*. Sage Publications, London-Thousand Oaks-New Delhi. 164-186.
- STORR, Will
- 2017 *Selfie: How We Became So Self-Obsessed and What It's Doing to Us*. Pan MacMillan

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea și însușirea materialului	Examen scris	25%
	Completarea exercițiilor în timpul semestrului	Activități în cadrul seminarelor	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea conceptelor de bază Capacitatea de prezentare individuală și evaluarea critică a proceselor majore Capacitatea analizei și interpretării fenomenelor sociale 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
24. 01. 2025

Semnătura titularului de curs

Könczei Csilla

Semnătura titularului de seminar

Könczei Csilla

Data avizării în departament:
03.02.2025

Semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului